



ŠTEV. 9

1936/37

LETNIK 67

Fr. Kunstelj:

Večer v maju.

Za holmom zarja je tonila,
nad trudne lehe in stezice
je mrak razgrnil širna krila.
Pastir je v tiho vas popeval
zameketale so ovčice,
zacepetale so nožice,
ko glas je v gluho noč odmeval.
Od fare ave zazvoni...
Na pragu siromašne koče
srce se materi razjoče,
spomin na sina jo boli...

Mirko Kunčič:

Zlate ptičke.

Ptičke zlate jaz imam,
ptičke čudovite,
prav na dnu srca nekje
dobro, dobro skrite.

Če srcé je žalostno,
ptičke sredi kletke
gostole najslajše mi
bajke, pripovedke.

Videl jih nihče še ni,
niti moja mama;
z njimi sem vse dni, noči
vedno, vedno sama.

Včasih z njimi poletim
v kraje daljne, tuje,
kjer s kraljično Srečo princ
Majnik še kraljuje...

Kdo so ptičke zlate te,
ki ve dobro zanje
samo ljubi Bog in jaz? —
Moje mlade sanje.

Tonca iz lonca.

8



o se je Tonca tako tiščal v hruški in je še zamižal in si ni upal gledati, je zaslišal po travi drsajoče korake. Bil je prepričan, da prihaja Bog in da bo zdaj po njem. Tiho tiho je bil in upal, da ga Bog išče na tleh, kjer je obležal mrtev. Tam pod peskom ga ne najde, na hruško pa ne bo pogledal. Kdo si more misliti, da zna tak pritlikavček že plezati. In da more splezati že na hruško. Nobeden, tudi Bog ne. Samo če je šel skozi vas in povedal, da gre njega soditi, bi mu kak otrok izdal, da zna plezati. Če drugi ne, tisti, ki ga je žgačkal, da je padel na tla in se udaril na čelo.

Tedaj se je hruška pri tleh zamajala in se vsa stresla, da so medenke padale z vej na travo.

»Zdaj je prišel Bog,« je pomislil Tonca, »in bi me rad stresel s hruške, da bi me postavil na levo stran in me sodil!«

Neznanski strah ga je obšel in šele zdaj se je spomnil, da Bog vse ve in vse vidi in se mu ne more nihče skriti.

»Zdaj pa je vseeno, ali mežim ali gledam. Boga pa bi le rad videl, preden me pahne od sebe. Tudi če je hud.«

In je odprl oči in pogledal izza veje na tla.

Skoraj bi bil od veselja zakričal.

Pod hruško ni bil Bog, bila je »Gozdulja, ki je pobirala v vrečo medenke, katere je bila stresla raz drevo.

»Joj, če bi prišla zdaj mama, to bi jo!« je pomislil Tonca in opazoval izza rogovile, v kateri se je tiščal, tatinsko starko, ki so ji medenke tako dišale. »Seve, zob nima, škrba je, medenke pa so mehke. Zdaj ko so zrele, se raztopijo v ustih kakor maslo... Da bi le Črnina ne imela s seboj, bi jo že prestrašil in odgnal. Še na vrečo bi pozabila, tako bi šla!«

In je gledal, kje bi bil Črnin. Pod hruško ga ni bilo. Pred hišo ga tudi ni bilo nikjer videti. Pa je lajal že tako blizu!

»Hihihi, dobre bodo medenke. Samo enkrat sem potresla, pa jih je toliko padlo, da bo skoraj polna vrečica. Dobro, da sem nagnala Črnina domov. Doma naj mi varuje kočo, da se kdo ne priklati vanjo in ne bo videl vseh mojih skrivnosti in jih ne vzame. Če bi mi vzel tisto stekleničico, v kateri imam dragocene kapljice prečudne vodice, ki me dela nevidno, ne vem, kaj bi potem napravila. Še tako si jih ne upam prevečkrat rabiti, da bi mi ne pošle. In potem tista večja stekleničica. V njej imam vodico za sanje, ki spreminja tudi v resnici vse, v kar hočem. Tudi brez te vodice bi težko izhajala. Črnin mi je oboje prinesel. Kakor je peklenski, ne vem, če bi ovohal še kje kaj takega. Dobre bodo te medenke, dobre! Bolj so slastne kakor vse, kar pričaram. Hihi, kar se sprazi in speče na peklenski žerjavici ali dozori ob peklenskem ognju, ne more biti sladko, kakor bi želela. Preveč, preveč je sladko. Spočetka mi je bilo všeč, odkar me je zdražil oni potepaški človek, ki je prišel od te hiše, mi pa nič kaj več ne tekne. Zato sem prišla, da se založim s Poloninimi medenkami. O, to bo huda, ko pride in bo videla, kako sem ji otresla hruško! No, gruntaričina njiva je daleč in videla sem, da bodo do večera težko poželi. Ne bo je še. Tudi Tona ne pride pred večerom. Videla sem ga oddaleč v gozdu, kako podira bukve. Le kje imata

tistega Tonca iz lonca? Toliko sem slišala o njem, videla ga pa še nisem. Poskušala sem ga na vse načine privabiti v gozd s svojimi čari, a vse je odpovedalo. Tisti popotni mora biti z njim v zvezi in ga varuje. Močnejše čarovnije mora poznati, kakor jih imam jaz. Črnin se ga je bal, zato mislim, da je tudi meni pristudil vse presladke jedi, ki si jih pričaram . . Vrečica še ni polna. Še enkrat bo treba potresti!»

Tonca je zvedel več, kakor je želel. Črnina se mu ni bilo treba več bati. Tudi Gozdulje ne. Saj je sama povedala, da mu nič ne more. Tisti stekleničici bi pa imel rad. O, zdaj ve zanje! Ko bo spet sam doma, jo kar lepo ubere po stezi proti gozdu in bo oprezoval, kdaj čarovnice ne bo v njeni koči. Pa Črnin tudi ne bo smel biti kje blizu. Lajati bi začel in potem bi se Gozdulja vrnila in ga zgrabila in kdo ve, kaj bi naredila z njim.

Hruška se je spet zamajala in se stresla močnejše kakor prej.

Tonca je hotel zakričati in prestrašiti Gozduljo, da bi zbežala, pa se je prestrašil sam tako močno, da mu je zmanjkalo besede. Roke so se mu razklenile, in omahnil je z veje in padal z druge na drugo in naposled telebnil kakor je bil dolg in širok prav pred nos Gozdulji, ki se je bila že sklonila in hitela pobirati medenke.

To pot ni bil več mrtev. Saj je bil že enkrat, kako naj bo v drugič, ko je človek, ki samo enkrat umre! Debelo je pogledal Gozduljo, ona njega pa še bolj debelo.

Tonca iz lonca? Pa s hruške je priletel! Vsi zeleni in rdeči in črni, ne, kdo bi pričakoval kaj takega? »Ali si se kaj udaril?« ga je hripavo vprašala, da bi se je bal.

Tonca se je res bal, pa ne njenega hripavega glasu, onih zelenih in rdečih in črnih se je bal. Oči in ušesa je zatisnil, da bi jih ne videl in ne slišal, če bi prišli.

»Ali si gluh? Odgovori!« je silila vanj.

Odmaknil je ročice z oči, ušesa pa je le še tiščal. Debelo je še naprej buljil v starko in si mislil, kako je prav, da ga je vprašala, če je gluh. Seveda mora biti gluh. Delati se mora gluhega pa govoriti tudi ne sme. Tonca že ve zakaj. O, neumen pa ni! Če bi slišal in bi govoril, bi se Gozdulja spomnila, kaj je govorila, in bi se bala, da izda, kar je slišal. Zato mora biti gluh in nem. Pa če gozdulja ve, da je prej slišal in govoril? Gotovo so ji to povedali, če ga ni še sama slišala. Nič ne de, tako se je udaril, da je ob sluh in govor. Možgane si je pretresel. Saj ga je mama večkrat svarila, naj ne pleza visoko. Če bi padel, bi si pretresel možgane in potem ne bi več mogel govoriti in tudi slišati ne bi več mogel.

»Ušesa tišči, gotovo se je tako udaril, da ne sliši!« je pomislila Gozdulja, mu odmaknila roki in ga na ves glas vprašala, če sliši.



Nič ni odgovoril, samo buljil je vanjo z odprtimi usti, v katerih je valil jezik, kakor bi hotel govoriti.

»Tudi govoriti ne more! Seve, seve, tak padec. Možgane si je pretresel. Nikdar več ne bo slišal ne govoril. Kaj naj napravim? Ali naj ga pustim tukaj? Ne kaže. Polona ne bo dala miru, dokler ne izve, kdo ji je tresel hruške, in potem bo vedela, da sem jaz vsega kriva. Vso vas spravi pokonci in še duhovnega poišče, da bi šel z ljudmi nadme, z blagoslovljeno vodo in s svojimi črnimi bukvami. S seboj ga vzamem, pa naj bo potem, kar hoče. Nikamor ga ne izpustim. Črninu povem, da ga mora čuvati. Pa se lahko tudi zgodi, da domov še maral ne bo. No, potem bi imela vsaj družbo, za katero ne bi nihče izvedel, ker si ne upa živa duša v mojo kočo.«

Tako je govorila sama s sabo Gozdulja in pohitela, da je pobrala vse medenke, potem pa je prišla Tonca, ki je še vedno ležal v travi. Ni bil mrtev, a vstati ni maral. Naj ga le dene v vrečo k medenkam. Lačen je že in jedel jih bo. Saj ne bo slišala. In njihove so. Nič ne bo kradel, nič ne bo imel greha. Kradeš, če vzameš ali izmakneš kaj, kar ni tvoje. To je prepovedano, to se ne sme. Greh je. Medenke pa so očkove in mamine in kar je očkovo in mamino, je tudi njegovo. Svoje pa smeš vzeti. Zato bo lahko jedel medenke. Nič ne bo greh. Samo oni štirje grehi mu ostanejo, pa če je Bog iz usmiljenja pozabil nanj in ga še ni poklical pred sodbo, se bo že še tako kesal, da mu popolnoma odpusti. In potem ga mogoče celo postavi na desno stran in pridejo angeli in ga odnesejo v nebesa, kjer mu bodo ponujali same kolače in potice in še boljše reči. Angeli ga bodo gotovo bolj rahlo držali, kakor ga drži Gozdulja. Hu, kako trde roke ima! Same kosti so jih. Da bi ga že izpustila iz svojih krempljev! Črne hudobe morajo imeti take prste, ki so pravi kremplji. Skozi obleko čuti trde nohte. Če bi prišla kje na golo, bi se mu zasadili v meso in tekla bi kri. Gotovo si jih nikdar ne poreže, da je bolj strašna, če iztegne roko. O, da bi ga le izpustila, pa naj ga dene kamorkoli. Tako ne vzdrži več dolgo. Zakričati bi moral!...

Kakor bi bila Gozdulja slišala Tončevo željo, ga je spustila v vrečo na medenke. Hvaležno jo je pogledal in se grgraje oglasil kakor otrok, ki ne more še govoriti, a bi rad nekaj povedal. Ker se je zraven še smehljal, je bila starka prepričana, da je revček zadovoljen.

Malo boš potrpel v temi! Vrečo moram zavezati, ker drugače ne spravim medenk domov. Tako, vidiš! Mislim, da ga hruške ne bodo zmečkale. Rekla bi mu, naj se drži pri vrhu, pa kaj, ko ne sliši! Bo že kako. Če ga pa medenke zmečkajo, ga vržem Črninu, naj ga požre, kakor je njegove bratce, ki jih je Polona skrivaj zakopala, ko jih je Tona pomerkal.

Tako je še momljala Gozdulja, potem pa vzela vrečo v naročje. Z desno roko jo je držala k sebi, z levo pa jo je tiščala pri vrhu tako, da bi imel Tonca dovolj prostora. Pogledala je še okoli na desno in levo, če je kdo ne vidi. Nikogar ni bilo nikjer. Tako je želela, ko je šla od doma. Saj je zato zadela votline oči oni lobanji, ki jo ima obešeno na notranji strani vrat. O, njeni čari še pomagajo, še so močni kljub onemu popotnemu!

Tonca v vreči se je čudil, kako hitro hodi. Skozi vrečevino je le nekaj videl. Hiša in hruška sta že izginili, tudi vasi ni bilo več videti. V vreči se je s starko že bližal gozdu. Črnin jo je zavohal in začel lajati. Drugače je lajal kakor prej. Bolj veselo. Gotovo je težko čakal gospodinje in je zdaj vesel. Še nasproti ji pride, če mu ni ukazala, da

se ne sme ganiti od hiše. Vedno na enem mestu laja. Črnin ve, da ne sme od doma. Priden je in uboga. Tudi on bi moral biti priden in ubogati. V svoji posteljici bi moral spati, kakor je obljubil. Če pa bi ne mogel spati, bi pa samo ležal. In če bi tudi ležati ne mogel več, vsaj v izbi bi moral ostati. Kdor ne uboga, tepe ga nadloga. Njega je že. Najprej je padel z okna in je bil mrtev. Pa je prišel sodni dan in je vstal in čakal sodbe in se bal. Pred sodbo je splezal na hruško, da bi bil bliže nebesom in varen pred črno hudobo. Pa ni bilo hudobe in ne Boga in ne angelov. Gozdulja je potresla hruško in zdaj ga ima v vreči. To nadlogo bo še prestal, čeprav ga medenke stiskajo. Dobro, da so mehke in se morajo one udati. On je bolj trd. A kaj ga čaka, ko pride starka v svojo kočo? Ali bi ne bilo bolje, če bi se mogel izmuzniti iz vreče že zdaj med potjo? Tako, da ne bi niti opazila. V travo bi padel in se potuhnil, dokler bi jo še videl. Nič bi se ne udaril. Trava je velika in mehka. Potem bi med travo šel proti domu in prišel mogoče še prej ko mama. Nemara pa bi se vračal ta čas očka iz gozda in ga prehitel. Videl bi ga in slišal, ko trdo stopa. Nič več ne bi bil gluha in tudi nem ne bi bil več. Na ves glas bi ga poklical. Očka bi se začudil in ga poiskal in ga pobral. Po pravici in resnici bi mu povedal, kako je vse bilo. Očka bi potem ne bil hud. Še pred mamó bi ga zagovarjal, če bi bila huda, ker ni ubogal. Le kako priti iz vreče? Aha, ali nima v žepku nožka? Vreča ni tako trda ko usnje. Pojde, seveda pojde! Prerezal bo vrečo in smuknil na tla. Kakor doma z okna. Hm, pa starka drži vrečo v naročju in venomer jo gleda. Vsakotoliko jo s svojimi krempljastimi prsti še pritisne, dokler ga ne občuti, da je še notri. Bolje bo potrpeti in prenašati zasluženó nadlogo. Nadloga je tudi od Boga. Tako pravijo. Da mu je ni poslal za tiste štiri grehe? O, da bi jo le! Nemara je oni popotnik, o katerem je Gozdulja govorila, prosil zanj. Saj je v njegovem varstvu, kakor je rekla. Če se je Črnin popotnika bal, se bo nemara tudi njega. Potem pa že prestane to nadlogo. Tudi večjo bi, če bi bilo treba. Na tisti dve stekleničici pa ne sme pozabiti. Prav bi mu prišli in doma bi delal take čare, da bi se mu čudila očka in mama. In tudi drugi. Kar vrelí bi k njim od vseh strani, ko bi izvedeli, kaj zna ... Ali ni pozabil, da je lačen? Seveda je pozabil. Želodček pa ni pozabil. Oglašati se je začel. Tako čudno se oglašá. Kruli, pravijo. To pa ni lepo, saj želodček ni prašiček. Prašiček kruli. In prašiček lahko kruli. Po gnoju in blatu se valja in je grd. Kruliti je tudi grdo. Zato prašiček kruli, ker je grdo in je grd. Želodček pa ni grd in zato ne kruli. Samo oglašá se ...

In se je želodček oglašal, dokler ni začel Tonca gristi medenke. Nič je ni vzel v ročico, kar vanjo je grizel. Če se mu je načeta spodmaknila, se je lotil druge. Tretje ni utegnil več nagristi.

»Tako, Črnin, zdaj sem pa spet doma. Medenke sem prinesla, a ti jih ne ješ. Pa še nekaj drugega! Nič ne mahaj z repom, tudi to ni zate. Tonca iz lonca je. Moj bo. Nič ne cvili in ne bodi ljubosumen. Tebe imam rajši. Priden, Črnin, priden!«

Tonca je slišal in videl, kako se Črnin vzpenja po starki in kako ga boža. Saj ni tako nemaren pes, samo oči mu gorijo kakor ogenj. Tudi njega je ovohal. Pa mu ni všeč. Stresel je glavo in stisnil rep med noge.

»Saj je srčkan otročiček, Črnin! Kaj bi se ga bal?« je Gozdulja rekla psu, ko je opazila njegovo nejevoljo in poteptanost.

Pes je samo renčal.

»O, se ga že privadiš, Črnin. Še prijatelja bosta!« je menila starka in odprla v kočó, kjer je odložila vrečo na klop. Črnin je prišel za njo.

»Zdaj pa zapriva, da ne bi kdo zijał notri, če bi šel mimo. Tona je v gozdu. Predrzen je, manj se boji kakor drugi. Če bi videl, da imam medenke, bi prišel še s sekuro nadme; tako kakor v sanjah. Hihhi, ni ni vedel, da sem mu poštropila jopo, ki jo je pustil ob stezi pod grmom. Znorel bi, če se ne bi bil oni popotni prištulil zraven, kakor sem videla, ko sem gledala v njegove sanje,« je mrmrala v temi, ki so jo razsvetljevale samo Črninove oči.

Tonca se je tresel od groze in čakal, kaj bo.

Pa ni bilo nič hudega.

Gozdulja je odvezala vrečo in hotela vzeti Tonca iz nje. Ni se dal. Z vso močjo se je držal za vrečo in tako pokazal, da ne mara ven.

»Hihhi, medenke si grizel med potjo, pa si se jih še premalo najedel? No, saj te tako nimam kam dati. Le ostani v vreči, samo peharček

medenk vzamem prej še iz nje!... Tako. Zdaj boš imel mir do jutri in lahko zaspiš. Seve, vrečo pa le spet zavežem, da bi se ne zmislil in mi kako ušel. Pa ne boš, kaj ne, da ne? Če bi mislil, bi se ne tiščal tako v vreči. Vesel bi bil, da te spravim iz nje. O, saj si priden. Nič se ne boj, pri meni se ti bo bolje godilo, kakor se ti je pri Poloni! Lačen nekaj dni ne boš v vreči in tudi žejen ne. Medenke so sočne.«

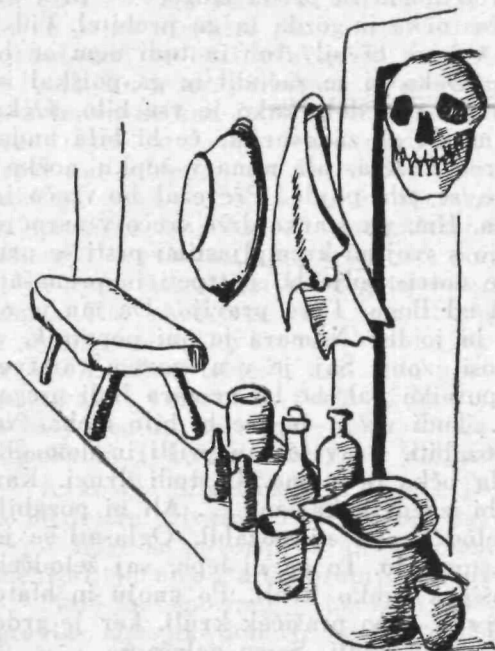
In je Gozdulja spet odprla vrata in šla pred kočó s peharčkom medenk in s Črniom. Ta čas, ko je skozi vrata prišla svetloba, je Tonca gledal skozi majhno luknjico. Na eno oko je mižal, z drugim pa gledal, da bi bolj videl. Grozne stvari je videl, a jih ni maral gledati. Iskal je samo, kje sta stekleničici s prečudno vodico. Tam doli na tleh ob steni je bila dolga

vrsta steklenic in piskrov. Med steklenicami sta bili dve prav majhni.

»Tisti dve sta,« je bil prepričan Tonca, ko so se vrata zaprla in je bilo v vreči in v grozni kuhinji temno kakor v rogu. Polagoma pa so se mu oči privadile teme in zdelo se mu je, da le nekaj vidi. Ločil je posamezne predmete in tam na vratih je nekaj kakor svetilo. Gledal je, a ni vedel, kaj je. Grozno je bilo. Sama kost. Kakor glava. Da, glava je morala biti, samo usta so bila tako neznanska. Vsi zobje so se videli in režalo se je. Oči pa ni bilo. Samo črne votline je imelo. Kdo ima tako glavo? Ali jo ima človek? Nikogar ni še videl s tako glavo. Ali bi imel on tako, če bi ga bil obgrizel martinček? Ne, strah ga bo, če bi mislil take stvari!...

In Tonca ni več mislil. Truden je bil in je zaspal. Sanjal je. In v sanjah ni bil več pri Gozdulji. Doma je bil pri mami in očku. Očka ga je vzel na koleno in je jahal konjca, ki je poskakoval, a prišel nikamor...

(Dalje.)



Ogenj.

Pomagaj, sveti Florijan,
usmili se nas, Bog!
Povsod gori, plamti, žari,
ognjeni zublji naših dni
kipe in sikajo, preže.

Ljudem domovi pogore,
kozolci, svislji in skednji,
da reveži trpe;
a včasih še živina zgine,
ostanejo le razvaline,
še često niti teh več ni!

Pomagaj, sveti Florijan,
usmili se nas, Bog!
Še hujši ogenj razdivjan
zaneti vojska, ki vsa strašna
ljudi ubija samopašna
in vse razruje,
koder hruje!

Pomagaj, sveti Florijan,
usmili se nas, Bog!
Najhujši ogenj, največ ran
poozroča nam požar strašan,
ki v dušah nam se vnema,
ko prekipijo nam strasti
in človek kakor zver živi
ter brat na brata plane!

Pomagaj, sveti Florijan,
usmili se nas, Bog!
Povsod gori, plamti, žari.
Kdaj konec težkih bo nadlog?
Ognjeni zublji naših dni
povsod kot kače sikajo
in vse najblažje pomore,
kar lepe misli v nas rode!

Pomagaj, sveti Florijan,
usmili se nas, Bog!



† Francè Horvat:

Na visokem boru.

Na visokem boru
ptica je žgoleda,
mladim pesem pela.

Na poljani rože
živo valovile,
ptico so vabile.

Oj, tedaj je jastreb
tja na bor priletel,
mlade je odnesel.

Nedaleč od bora
s soncem je poljana
bila vsa pretkana.

Šla je ptica v goste;
sredi rož-letala,
sladko se smejala.

Ko čez čas na bor je
ptica se vrnila,
mladih ni dobila.

In tedaj na boru
ptica je jokala,
srce izjokala ...

Bolna mamica goduje.

Otroški prizor v dveh slikah.

Nastopajo: Tončka in Janko, revna otroka,
njuna mati,
Milka in Julče, otroka premožnejših staršev.

Prva slika.

Gozd. Janko in Tončka nabirata suhljad. Janko ima že celo butaro in jo zavezuje, Tončka še nabira. Proti večeru. Okrog in okrog pojó ptiči.

Janko: Hej, tako butaro bom prinesel, da bo za celo grmado. To bo mama vesela!

Tončka: Seveda bo vesela — ali pa tudi ne...

Janko: Vriskala seveda ne bo, ko je bolna, vesela pa bo.

Tončka: Ti, rajši poglej, da se sonce že nagiba in da bo večer. Bova morala počasi odriniti proti domu, če ne, naju bo noč zasačila in potem še znala ne bova.

Janko (se smeje): Glej jo no! Jaz lahko grem, ko imam butaro že narejeno, ti pa samo klepetas in nič nisi nabrala.

Tončka: O, tisto pa že ne! Poglej, saj sem jaz tudi že dosti nabrala!

Janko: No, no, potem pa kar vem, da te je že zdaj strah! Tako se bojiš teme, kakor ne vem kaj.

Tončka (se postavi predenj): No, Janko, ko si ti tak korenjak in ki se ničesar ne bojiš, grem pa sama domov, ti pa tukaj počakaj teme in pridi potem, bom videla, če se ti res ničesar ne bojiš! Jaz mislim, da bi skopnel od samega strahu in da bi vse sive lase domov prinesel, če bi sploh domov prišel!

Janko (užaljen): Pojdi, pojdi! Ti pa še zdaj ne upaš sama po gozdu domov! V tla se udereš, če bi zajca srečala! (Se smeje.)

Tončka (huda): Prismoda! (Oba spet nabirata suhljad. Kratek odmor.)

Janko: Ali slišiš, kako lepo pojo ptiči?

Tončka: Oh, saj ravno zato tako rada grem po hosto, da poslušam ptiče.

Janko: Ali veš, kaj sem mislil? Če bi jaz takega ptiča ujel, takega, ki takole lepo poje, in bi ga potem materi dal za god...

Tončka: Potem bi ga v hiši imeli in bi nam prepeval zmeraj! To bi biló lepo pri nas!

Janko: In če bi potem še mamica ozdravela...

Tončka: Najina mamica ne bo nikoli ozdravela, saj veš, da nama je zadnjič Markov oče pravil, da je zelo bolna in da morava veliko moliti zanjo.

Janko: Seveda je zelo bolna. Jaz vsak večer molim zanjo, preden zaspim.

Tončka: Jaz pa vselej, kadar se zjutraj zbudim, poklekнем na postelji in zmolim najprej zdravamarijo za mamico. Jutri bo njen god in — veš kaj? Oba morava iti k sveti maši in darovati sveto obhajilo za mamico. Saj si slišal v šoli, da je to najlepše darilo, ki ga kdo more materi dati za njen god.

Janko: Tisto pa že. Ej, Tončka, ko bom jaz velik! Takrat se nam bo pa dobro godilo! Delat bom šel in bom zaslužil in vsak dan bomo imeli svežega kruha na mizi. Lepo bo, čeprav bo mamica bolna. Ti boš doma gospodinjala, jaz bom pa hodil po gozdu in sekal in še konja bom kupil in z vozom bom domov vozil drva in ne bo jih treba takole v butarah nositi. In mamici boš skuhala, kar se ji bo zahotelo.

Tončka: Oh, zdaj je pa tako žalostno, ko nimamo niti skorje kruha. In jaz dobro vem, da je mamica velikokrat rajši sama lačna, čeprav je bolna, samo da imava midva kaj jesti.

Janko: O, dobro vem. Ali si videla zadnjič, ko je Markov oče prinesel hlebec svežega kruha, pa je rekla, da svežega kruha ne sme jesti, da ni dober za njeno bolezen, in sva potem vsega sama pojedla. O, ko bom jaz velik, ne bo tako!

Tončka: Jutri bo spet njen god in spet bomo vsi žalostni in ne bomo imeli kaj jesti. Midva bova že kje dobila, morebiti nama v šoli drugi kaj dajo, tisti, ki belega kruha s seboj prinesejo.

Janko: Meni nikoli ne dajo.

Tončka: Meni pa. Oh, bratec, nič ne bodi žalosten! Domov bova šla in zvečer bova lepo molila za mamico, zjutraj pa na vse zgodaj v cerkev.

Janko: Jaz bi pa vendarle rad ptiča ujel, tistega, ki tako lepo poje. Ali ga slišiš? Pa bi ga potem mami dal za god, da bi nam prepeval v hiši. Pomisli, potem mami ne bo nikoli dolgčas in nama tudi ne.

Tončka: Kaj neki boš s ptičem! Pela bova že sama, saj znava! Kaj bo ptič! Za god ji bova kar tisto zapela, ki sva se je že zadnjič naučila.

Janko: Saj res! Zdaj sva v gozdu, lahko še malo poskusiva, doma bi naju slišala. Tako jo bova pa lepo presenetila.

Tončka: Kar zapojva! Vidiš, pa takole se bova za roke držala! (Se sprimeta, obrnjena sta proti ljudem in pojeta: Napev kakor pri pesmi: O moj preljubi dragi dom.)

Preljuba moja mamica,
kot zvezda siješ vrh neba,
kako si dobra, zlata vsa,
o moja mamica!

Zvečer te Bogu izročim
in zjutraj spet, ko se zbudim,
pozdravljena, pozdravljena,
preljuba mamica!

(Nekje v bližini vrisk. Nato bližajoče se govorjenje.)

Janko in Tončka (se prestrašita in plašno gledata po poti skozi gozd).

Janko: Slišiš, nekdo prihaja. . .

Tončka (vsa preplašena): Če naju kdo tukaj dobi. . .

Janko: Skrijva se, bogve kdo je. . .

Tončka: Saj res, brž se skrijva, kar tamle za grmovje. (Oba se skrijeta in pustita butare na poti. Kratek odmor.)

Nastopita **Julče** in **Milka**. Gosposko napravljena. Na sredi odra obstojita.

Julče: Pa reci, da naš stric ni mož, da malo takih! Joj, kako se je smejal ves popoldan, jaz sem se že bal, da se mu bodo usta razklenila, tako se je režal. (Ga oponaša.)

Milka: Imenitno! Oh, pri gozdarjevih je bilo še vselej lepo, kadar sva bila tam. Ali veš, kaj je bilo meni najbolj hudo?

Julče: Hudo? Kaj neki?

Milka: Ker sem bila že tako sita, da nisem mogla več jesti tistih kolačkov medenih, ki so bili tako neznansko dobri! Uh, tri dni bi jih jedla in nič ne bi počivala, kar noč in dan, naprej in naprej bi jih jedla!

Julče: Oh, Milka, to si ti nespametna! Jaz sem pa drugačen ptič! Ko je gospa ven šla, sem jih pa natlačil po žepih! Tako skrivaj, da še ti nisi opazila. Seveda, saj si bila že tako sita, da nisi mogla videti, ti je že kar po ušesih zvonilo! Vidiš jih! (Vzame iz žepa pest kolačkov.) Na, jej, jaz jih ne morem več!

Milka: Ne maram!

Julče: Čakaj, še prosila me boš!

Milka (odločno): Teh ne maram!

Julče: O, prevzetnost sita, jih bom pa sam!

Milka: Veš, zato jih ne maram, ker si jih ukradel! Sram naj te bo!

Julče (začuden): Ukradel? (Potem se zasmije.) O, ti si pa brihtna glavica! Ali jih mar ni gozdarjeva gospa za naju prinesla? Ali si slišala, da je rekla: Vse pojejta, vse je za vaju, če bo zmanjkalo, bom pa še šla iskat? Zdaj pa praviš, da sem jih ukradel!

Milka: No ja, lepo to ni, prav gotovo ne! Zakaj si pa potem skrivaj vzel?

Julče: Oh, tvoja bučka, kaj si vse izmislil! Na, tu imaš in jej, če hočeš, če ne bom vrgel proč, v žepih se mi bo vse zdrobilo! (Ji ponuja.)

Milka: Domov nesi! Če mami povem, da si proč vrgel, boš še tepen in nikoli več ne bova smela h gozdarjevim na obisk!

Julče: No, pa naj bo po tvoje, bom pa domov nesel! (Opazi Jankovo butaro na tleh.) Kaj pa je tole?

Milka: Pa res, kako ta butara hoste pride sem?

Julče: Ta je pa lepa! Pa takole na sredi poti. Kaj pa, če jo je kak voznik zgubil, da mu je padla z voza?

Milka: Naka, voznik je ni zgubil, saj vidiš, da je prevezana z vrvico. Nekdo je hosto nabiral, pa jo je pozabil.

Julče: Kaj pa še! Ali misliš, da je vsak tako pozabljiv, kakor si ti! Vidiš, saj sta dve! In tukaj je še sekirica!

Milka: Saj res.

Julče: Aaaa, zdaj se mi je pa posvetilo! Nekdo je tukaj drva kradel, pa je zaslišal naju in je zbežal.

Milka: Lahko.

Julče: Ali pa se je kam skril. Čakaj no! (Gleda okrog sebe.)

Milka: Prav lahko, da se je naju prestrašil in se je skril. Bogve, kdo bi to bil? Gotovo kak malopridnež ali pa še kak tat.

Julče: Bomo takoj skupaj, če se je res skril! (Išče.)

Milka: Kaj pa, če je kam zbežal?

Julče (najde Tončka in Jankota za grmom): Ooo, tukaj sta, ptička! Pogledj jih no, kako sta se lepo skrila! Kar ven, kar sem pojdita, se bomo pomenili, kako sta vidva v našem gozdu drva kradla!

Tončka in Janko prideta izza grma, Tončka joka.

Milka: Zakaj sta se pa skrila?

Tončka (jokaje): Sva se tako prestrašila.

Julče: Kakopak, tat se vsak prestraši, če ga zasačijo pri tatvini. Tako. Vidva sta torej tatova!

Janko: Saj nisva kradla!

Julče: Aha, še izgovarjal se bo! Nisva kradla! Ali misliš, da sem tako neumen, da ne vem, čigav je ta gozd?

Janko: Nisva kradla!

Tončka: Samo malo hoste sva hotela nabrati!

Julče: Da boš vedel, s kom govoriš! Ta gozd je naš in jaz bom očetu povedal in žandarji vaju bodo vzeli, potem bosta pa zaprta, da veš!

Tončka (zajoka): Joj, Janko, zaprta bova, ali si slišal...

Julče: A, ti si Janko, nekaj že vem. Kako je pa tibi ime, tatca?

Tončka: Jaz nisem tatca, samo Tončka sem.

Julče: Tako. Janko in Tončka. Kje sta pa doma?

Milka: Julče, nikar ne sili vanju, saj vidiš, da sta vsa objokana in prestrašena!

Julče: Nič ne pomaga! Kaj pa kradeta! To se moramo zmeniti! Torej, kje sta doma?

Tončka in Janko (molčita).

Julče: Nočeta povedati! Čakajta, žandarjem bosta vse rada sama povedala! Kje pa je vaju oče?

Tončka: Ga nimava več.

Julče: Kaj pa mati?

Tončka: Bolna je.

Milka: Bolna je? Kje pa stanujeta?

Janko: Tam doli za vasjo ob gozdu. Sama sva in mama je bolna že dve leti.

Julče: No, žandarji vaju bodo že poiskali, da le to povem, kako vama je ime. Pa povejta mi, kaj vama šine v glavo, da sta šla drva krast? Jaz tega ne razumem.

Janko: Jutri bo god najine mamice, pa sva šla malo hoste iskat, da bomo mogli kaj skuhati, ko nimamo nič drv doma.

Milka: Ali jih ne pripeljejo z vozom?

Tončka: Pri nas nimamo voza in ne konja.

Julče: Kako se pa potem v mesto peljete?

Tončka: Saj še nikoli nismo šli v mesto.

Julče: Kako pa potem speljete domov mrvo in kako s polja vozite domov?

Tončka: Nimamo mrve in ne polja in nič ne vozimo.

Julče: Kaj pa imate potem?

Janko: Samo hišico in nič drugega. (Kratek odmor.)

Julče: Vesta kaj? Jaz vama nič ne verjamem. Vidva sta čisto navadna potepuha in vse vama prav pride, vse pokradeta in če ni drugega, pa drva kradeta! Potem se pa takole izgovarjata! O, nista naletela na pravega, to vidva pripovedujta vrabcem, če vama bodo verjeli! Pa v naš gozd krast! To je pa že nesramno, in tako mlada, pa že kradeta!

Janko in Tončka (na jok jima gre): Saj nisva kradla.

Milka: Ali je vajina mamica res bolna?

Tončka: Res.

Milka: In tam doli za vasjo pri gozdu je vaša hišica?

Tončka: Da, zunaj vasi.

Julče: Za zdaj se lepo poberita domov! Pa kar hitro, če ne bom vzel palico in vama malo pomagal! (Vzame butaro in jo razmeče po odru.) Tu imata pa vajino butaro. Sekirico pa vzamem, jo bom dal žandarjem, potem bosta pa pomnila, kdaj sta v našem gozdu drva kradla! Ali še nista izginila!? Kar poberita se, tatova nemarna! (Julče ju peha, Tončka in Janko jokaje odideta.)

Milka: Revčka sta...

Julče: Tatova, ne pa revčka. Na, kaj takega bi si pa ne bil mislil!

Milka: Ti jima ničesar ne verjameš.

Julče: Kdo bo pa verjel takim falotom. Zviti so in lepo se znajo izgovarjati. Saj so že naučeni, kako naj govorijo, če bi jih le kdo dobil.

Milka: Nisi prav naredil. Jaz jima pa verjamem, da sta res reveža. Ali si videl, kako sta jokala?

Julče: E, cmeriti se vsak zna. Ti še za prazen nič včasih jokaš.

Milka: No, to pa že ni res. Ali veš, da smo včasih že šli tam za vasjo, daleč zunaj na sprehod, in da tam ob gozdu stoji hišica. Mama je pravila, da stanujejo tam revni ljudje.

Julče: Tam, meniš, to je pa daleč od tod. No, zaradi mene lahko.

Milka: Nič lahko, pa še prav gotovo. Jaz pa verjamem, da sta res revna in grdo si naredil, da si ju tako napodil.

Julče: No, čeprav sta revna, — zakaj pa kradeta! Koliko je revnih ljudi, pa ne kradejo, rajši prosijo, saj vsak dan pride kak berač.

Milka: Čakaj, bratec! Če sta ta dva kradla, potem si ti še bolj, ko si kolačke vzeli! Kaj pa na to praviš?

Julče: To je pa druga stvar! Tako si sitna kot muha!

Milka: Le počasi! Kaj bo to druga stvar! Še bolj grdo si naredil! Poglej! Ta dva nimata ničesar na svetu, samo bolno mamico in sta hotela nabrati malo hoste. Nimajo ne njiv ne konj ne travnikov ne gozda! Naš papa ima vse to in še trgovca je povrhu in vsega imamo dovolj. Veš kaj, sram naju je lahko, da jima nisva ničesar dala, ampak ju tako grdo napodila. In jaz mislim, da suho hosto sme po gozdu vsak nabirati, če je njegova ali pa ne. Saj s tem ne dela prav nobene škode.

Julče: Jej, jej, Milka, kako si postala modra in kako me poučuješ, kakor da bi ne znal do pet šteti.

Milka: Skoraj bi rekla, da res ne znaš. Če bolj premišljuješ, kaj si naredil, bolj grdo se mi zdi. Vidiš, ko bi jima vsaj tiste kolačke dala, ki si jih ti meni ponujal in jih že hotel stran vreči.

Julče: Kakopa, pa še kaj povrhu, kajne.

Milka: Da, še kaj povrhu. Ti se šališ, jaz pa mislim prav zares. To morava popraviti. Veš kaj, pojdiva za njima in jima dajva tole, kar je gozdarjeva gospa nama dala s seboj, da neseva domov.

Julče: Bogve kje sta že zdaj.

Milka: Jih bova že kje dobila. Popraviti morava, krivico sva jima naredila. Jój, če bi najina mama zvedela, kaj si naredil, prav gotovo naju ne pusti več samih, da bi šla h gozdarjevem na obisk.

Julče: Kar brž teči domov in vse po vrsti sčevkaj, kako je bilo. S teboj ni nič!

Milka: Nič ne bodi užaljen, saj te imam rada. Rada imam pa tudi onadva, ki sta siromaka in imata bolno mamico. Vidiš, bratec, tako je, da moramo vse radi imeti, ne samo sebe in svojih mamic in morebiti še koga, ki je slučajno bogat in dober, kakor je gozdarjeva gospa in naš striček.

Julče: Ti pa pojdi k našemu župniku, pa ga prosi, da boš zdaj ti namesto njega pridigala, ko se ti jeziček tako spretno vrti...

Milka: Takoj bi šla in najprej bi povedala, kaj si ti naredil z dvema siromakoma in da si kradel takrat, ko si bil najbolj sit. Za zdaj ti pa samo to še povem, da pojdiva takoj za njima, dokler se še vidi. Če ne greš z mano, grem sama. Sta rekla, da bo njuna mamica jutri imela god. Žalostna bo z njima vred in to po tvoji krivdi.

Julče: Saj je vse prav. Toda zdaj ne bova hodila. Mrači se že.

Milka: Dobro, pa jutri. Saj res. Bova doma mamico prosila, naj nama še kaj da, pa bova nesla in jih obiskala. Veseli bodo in midva tudi. Popraviti pa morava na vsak način to.

Julče (pomišlja): Pa če bo mamica na vsak način hotela vedeti, zakaj sva se ravno to izmislila? Ali boš vse povedala?

Milka: Čeprav ne. Rečeva, da smo se v gozdu spoznali, ko sva šla od gozdarjevih domov in sta onadva nabirala suhljad.

Julče: No, potem pa že. Zdaj pa brž stopiva domov, mamica gotovo že gleda skozi okno, kdaj bova prišla.

Milka: Torej velja, da jih jutri obiščeva?

Julče: Velja!

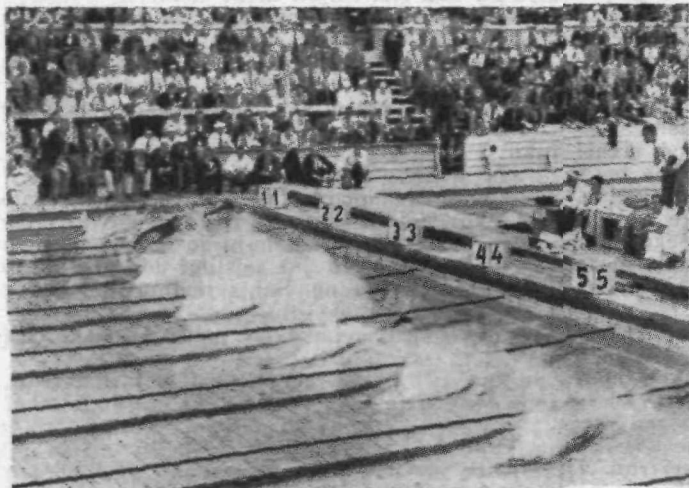
Milka: Juh, zdaj pa le domov k mamic! (Oba stečeta, zastor hitro pade.)

(Konec prihodnjič.)



Olimpijada 1936.

Današnje slike Vam prikazujejo vodni šport, ki je poleti pravitako vabljev kakor pozimi smučanje in drsanje. Saj vem, da že komaj čakate toplih dni, ko boste lahko čofotali kakor razposajene račke po osvežujoči vodi.



Štrbunk v vodo. Start za prosto plavanje na 100 m. Številka 2 je nekoliko zamudila.

gala Amerika. Kot izvrstni plavači so se izkazali posebno Japonci, ki so s svojo vztrajno, žilavo borbo zmagali na 200 m prsno, na 1500 crawl (sodobni način plavanja: z rokami veslamo deloma po zraku, z nogami strižemo pod vodo) ter v štafeti štirikrat 200 m. Naš domači tekmovalec Wilfan je v predtekmovanju na 100 m dosegel zelo veliko hitrost. Četudi ni bil kos težki mednarodni borbi, se je vendar izkazal kot naš najboljši plavač.

Zelo lepi in dovršeni so bili skoki v vodo. Občudovali smo drzne skakače, ki so se spuščali s prožne deske ali z 10 m visokega stolpa v globočino. Izvajali so težke skoke. Sodili so jih strogi sodniki, ki so ocenjevali pravilnost izvedbe, lepo držanje telesa, povezanost kretenj v zraku, potopitev v vodo, sploh celoten lepotni učinek. Prva mesta v skokih so zasedli ameriški tekmovalci, ki so

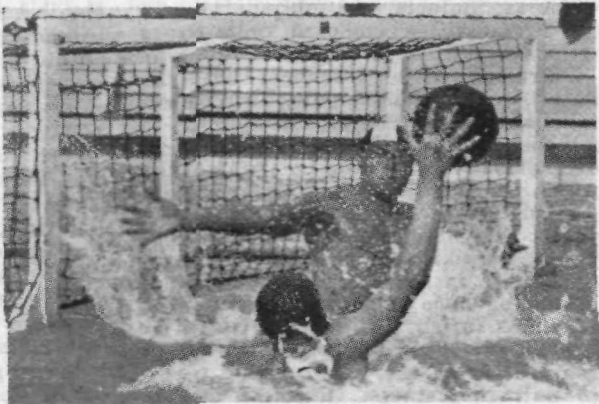


Skok v vodo. Prvak v umetnem skakanju.

pokazali veliko nadarjenosti in vaje. Ponosni smo bili na uspeh našega mladega skakača Zihlerla Branka. Zasedel je v hudi borbi 10. mesto ter prekosil tekmovalce Anglije, Francije in Italije.

Nad vse zanimiva vodna igra je waterpolo, t. j. nekak žogobrc v vodi. Naloga napadalcev je, da skušajo vreči žogo skozi nasprotnikova vrata, branilci pa odbijajo napade. Najtežja pa je vratarjeva naloga, ki mora prestreči strele s tem, da žogo lovi odnospo odbije in jo vrača zopet na igrišče. Do 15.000 navdušenih gledalcev je napolnilo plavalni stadion in sledilo napeti in

spretnostni tekmi med Jugoslavijo in Madžarsko. To je bilo čofotanja in živžava, ploskanja in navdušenega vrišča! Žoga je skakala z roke v roko, dokler ni prodrla v nasprotni tabor. To je bila res lepa igra! Občinstvo je navdušeno ploskalo našemu vratarju, ki nas je rešil mnogih golov, zakaj igrati z Madžari, ki so na olimpijadi leta 1932. zmagali pred Nemci in Američani, res ni šala. Naši so se izkazali kot hitri plavači, v obvladanju žoge pa so bili Madžari večji mojstri.



Waterpolo. Madžarska - Belgija.
Tik pred golom.

Pogodili so štirikrat naša vrata. Našim pa se je posrečil en strel v nasprotnikovo mrežo. Z izidom smo bili kar zadovoljni, če pomislimo, da so tudi na tej zadnji olimpijadi ponovno zmagali Madžari kot svetovni prvaki, ki so »nabasali« mreže drugih narodov z mnogoštevilnimi goli.

Tekme v veslanju so bile v bližnji okolici Berlina. Za veslaške tekme rabijo le ozke tekmovalne čolne, v katerih vesla različno število tekmovalcev (1, 2, 4, 8 mož) brez krmarja ali s krmarjem, kakor pač določajo predpisi. Veslanje zahteva od tekmovalcev velikega napora in discipline, posebno pri osmercu, kjer 16 vesel enakomerno reže vodno gladino.



Tekme v veslanju.
Četvorci s krmarjem. Švicarji in Francozi v borbi pred ciljem.

Tekme v veslanju so posebno Nemcem prinesle mnogo zmag. Podelili so jim zlate kolajne za veslanje poedincev, za veslanje v dvoje, zmagali so tudi kot četvorica. V osmercu pa so dosegli prvo mesto Američani.

(Dalje.)

Slovstvo

Izseljenski koledar za leto 1937. Izdala družba sv. Rafaela v Ljubljani. Uredil Josip Premrov. — Duhovni vodja vsega izseljenskega gibanja pri nas, župnik p. K. Zakrajšek je v posebnem odstavku pojasnil, zakaj je izšel poleg drugih številnih koledarjev še ta. Izdajatelji so imeli namen seznaniti nas z delom Rafaelove družbe in splošno z izseljenskim vprašanjem med Slovenci. Zato koledar ni koledar v navadnem pomenu, ampak prinaša statistiko našega izseljenskega življa v Ameriki, na Westfalskem, v Franciji, Belgiji in Holandiji ter Avstraliji. Obenem pa hoče ta knjiga tvoriti zvezo domovine s tujino. Agitira za ureditev izseljenskega arhiva v Ljubljani, ki naj bi shranjeval zlasti vse, kar izdajajo in pišejo najraznovrstnejši slovenski listi in pisatelji pri naših izseljencih v tujini. Posebno nas opozarja, da se moramo vse bolj brigati za našo kri v tujini, kot smo to delali doslej, in nam stavlja za zgled Nemce, Poljake in Italijane. Dajè pa tudi pojasnila našim družinam, kako bi mogle

dobiti razne podatke in pojasnila o svojih članih v izseljenstvu. Zavzema se dalje za ustanovitev in delovanje izseljenskega inštituta v Ljubljani. Poleg članstva Rafaelove družbe, navedbe raznih prispevkov zanj in še drugih številnih statističnih podatkov je v knjigi zastopano tudi leposlovje. Prav primerna je zbirka pregovorov, ki pri Slovencih obravnavajo vprašanje doma in tujine. Mnogi izseljenski duhovniki in leposlovci so prispevali dobre lirske pesmice pod naslovi naših narodnih pesmi. Ob koncu pa naletimo celó na dve dramski sliki, katerih prvo predstavljajo odrasli izseljenci, drugo pa otroci naših očetov v tujini. Tako je koledar že prvo leto svojega izhajanja prav dobro dokazal svojo upravičenost in le želeti je, da Rafaelova družba s svojim započetim delom nadaljuje. Koledar priporočam naši slovenski mladini, da se tudi ona zavé svoje dolžnosti in pomaga svojim otroškim tovarišem v tujini z molitvijo in prispevki.

F. J.

Zanimivosti

Fata morgana. Tisti naši čitatelji, ki žive v ravnini, kjer ni nobenih bregov (n. pr. na vzhodu Slovenije v Prekmurju), so morda že videli v naravi pojav, ki ga znanstveno imenujejo fata morgana, srbsko-hrvatsko ljudstvo na deželi pa pravi: Tera baba kozličce. Fata morgana pa je latinski izraz in pomeni zelo čudno in zanimivo stvar, ki se dogaja samo na velikih ravninah in v toplih krajih in to le tedaj, ko je velika sopara in je zrak ves pregret od sončnih žarkov in napolnjen s svetlobo, pa od nikoder ne pihlja niti najmanjša sapica. Od nekaj grmičev trave ali plevela se zazdi našemu očesu, kakor da se vidi v zraku pravi pravcati gozd, a to zelo daleč od nas, tam na daljnem obzorju. In popotnik, ki ne ve za ta pojav, lahko zgreši pravo pot in zaide povsem na drugo stran, kakor pa je hotel priti. Pa ne le na velikih pustinjah, tudi na morju se vidi ta pojav v zelo čudni obliki. Podoba ladje, ki plove po morju, se prikaže povsem resnično gori v zraku, pa je seveda »na glavo« obrnjena, jambor ima spo-



daj (glej sliko!). Včasih se celo podvoji ta prevara v zraku, da vidimo nad narobe obrnjeno ladjo še eno, ki pa stoji pravilno pokonci. Tako vidimo z obale še pravo, resnično ladjo, torej kar tri, ki druga na drugi plovejo po morju (glej sliko!). Vse to pa gledaš le tako dolgo, dokler vlada tišina na morju. Pri najmanjšem vetriču pa se lepa podoba razblini v nič, kot da je nikoli ni bilo, na obzorju pa vidiš le eno edino ladjo. Na morju se torej ta pojav prikaže tako, da ne more nikogar zapeljati, ker je narobe obrnjena ali vsaj tako napravljena, da ji nihče ne more verjeti. Na kopnem pa je mnogo nevarneje: tu n. pr. ta prikazen zapelje popotnika v hladen gozd — ki ga pa ni nikjer. Popotnik namreč gre proti

gozdu, hodi in hodi v tisti smeri in ko misli, da je že blizu, mu gozd nenadoma izgine izpred oči. Popotnik se pa znajde daleč proč od svojega cilja. Ta pojav se prečesto vidi v dolgih in obširnih azijskih pustinjah in puščavah. Popotniki popotujejo po dneve in dneve, ne da bi videli kaj drugega kot nebo nad seboj in pesek pod seboj. Nenadoma se jim daleč na obzorju prikaže zelen gozd, oaza, kjer je po navadi izvir vode, okrepčevalnica. Kakšno veselje zavlada med karavano, ki je vsa izmučena od žeje in vročine. Če so popotniki iz karavane neizkušeni, jo uberejo v tisti smeri. Toda — kako so presenečeni, ko jim nenadoma lepa zelena oaza izgine izpred oči!

OPOZORILO!

Kdor je bil kdaj izžreban, naj takoj sporoči upravi, katero knjigo želi, da mu jo pošljemo, kajti po izidu zadnje številke ne bomo več pošiljali nagrad. Ker bo izšla zadnja številka že 1. junija, pošljite rešitve iz tele številke vsaj do 20. maja. Ker gre leto h koncu, takoj poravnajte še zaostalo naročnino!

Uganke, rešitve in drugo

Majska križanica.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20					21					22				23				
24						25								26				
27	28						29	30				31					32	33
34		35			36		37					38	39			40	40a	41
43							44					45					46	
47						48						49				50		51
52		53					54					55	56					57
59	60		61			62	63	64	65	66	67	68		69	70	71		72
73						74						75				76		
77						78						79				80		81

Vodoravno: 1. se sliši ob nevihti, 5. sve-topisemska oseba, 9. sapa, 12. revščina, 16. albanska reka, 20. del obleke, 21. sve-topisemska oseba, 22. prevozno sredstvo na vodi, 23. druga beseda za stisko, 24. ostanek lesa pri gorenju, 25. evropska država, 26. divan, 27. pasji glas, 29. osebni zaimek, 31. veznik, 32. žensko krstno ime, 34. ud družine, 37. pomirjevalni medmet, 38. pritrjevalna členica, 40. slovenska reka, 43. afriška reka, 44. italijanska nota, 45. glavni števnik, 46. višinska ptica, 47. podredni veznik, 49. isti veznik, okrnjeni, 50. pritrdilna členica, 51. izumrli narod, 52. poljska cvetlica, 54. predlog,

55. vzklík bolečine, 57. mlečni izdelek, 59. možko krstno ime, 63. možko krstno ime, 69. pevski izraz, 73. umetnik, 74. del telesa, 75. glavni števnik, 76. ravnina, 77. alkoholna pijača, 78. mestno zabavišče, 79. lesena posoda, 80. pomanjševalna oblika za Franca, 81. jed.

Navpično: 1. zadnje počivališče, 2. glasbilo, 3. spona, 4. vprašalna členica, 5. rimski pozdrav, 6. domača žival, 7. svetopisemska oseba, 8. industrijska rastlina, 9. kratica za utež, 10. imajo trgovine, 11. ud družine, 12. del vojskovanja, 13. druga beseda za napon, 14. spodnji del posode, 15. spis, 16. koroški izraz, 17. pesniški

izraz, 18. žensko krstno ime, 19. izraelska jed v puščavi, 28. tuja beseda za hrastovje, 30. Odišev otok, 31. tuja beseda za misel, 33. štajerska beseda za vrata, 34. žensko krstno ime, 35. vzpodbujevalni vzklík, 36. samoglasnik na začetku abecede, 37. druga beseda za nagon, 39. žensko krstno ime, 40. a, podzemeljski hodnik, 41. predplačilo, 42. vprašalna členica, 48. čistilni papir, 52. mohamedansko sveto mesto, 53. stisnjen sneg, 54. vabi v cerkev, 56. daljni sorodnik, 57. slovenska reka, 58. vzrok bolečine, 60. ga vsi želimo, 61. vodna žival, 62. dragocena tekočina, 64. podredni veznik, 65. vrsta usnja, 66. svetopisemska oseba, 67. urejeno stanje, 68. žensko krstno ime, 69. osebni zaimek, 70. jugoslovanski otok, 71. kazalni zaimek, 72. svojilni zaimek.

Številnica.

12. 10. 11. 13. — 9. 4. 15. 1. 11. — 7. 8. 12. — 14. 11. 7. 1. 8. 7. 15. — 2. 8. 5. — 9. — 2. 8. 3. 15. 5. 15. — 14. — 7. 8. 16. 6. 11. 2. 11. 4. 5. 12. 9. 15. — 3. 8. 5.

Ključ:

1. 2. 3. 4. 5. — žuželka,
6. 7. 8. 9. — znamenje,
10. 11. 12. 13. — stisnjena roka,
14. 15. 16. — čut.

Rešitev uganek iz 8. številke:

Vigred: Pomlad je v deželo prišla.

Križanica: Vodoravno: 1. lopa, 6. seno, 10. ali, 11. dva, 12. pav, 13. vila, 15. noge, 16. ava, 17. ilo, 19. sin, 20. mast, 22. soba, 25. ikra, 27. alah, 29. rov, 31. kit, 32. SPD, 34. iver, 36. Peru, 37. kaj, 38. Eva, 40. Niš, 41. očak, 42. rola.

Navpično: 1. lava, 2. Oliva, 3. pila, 4. Ada, 5. av, 6. san, 7. epos, 8. nagib, 9. oven, 14. klavir, 17. itak, 18. osat, 20. mi, 21. s. r. 25. ol, 24. ah, 26. kovač, 28. april, 29. Riko, 30. veja, 32. seno, 33. duša, 35. rek, 36. par, 39. vi.

Zlogovnica: Lakota, stenica, ovira, kemija, Ojstrica, Bogatin, gvardijan, astronom, spomenik, Ribnica, minister. — Lastovke, oj Bog vas sprimi!

Posetnica: Profesor.

Vse uganke so prav rešili: Fani Pivec, Trbovlje; Bertka in Jožek Zorko, Vransko; Mirko in Cirila Cuderman, Tupaliče; Jerica Kryl, Ljubljana; Omersa Zvonimir, Kranj; Julka Kostonjevec, Simičič Zorko, Mikunda Franc, Benet Andrejček, Maribor; Kunstelj Lavro, Tone Japelj, Vrhnika; Vidic Jože, Radovljica; Sladič Marija, Tržič; Bizjak Dragotin, Vič; Oblak Olga, Moste; Janez Sivec, Ljubljana; Koritnik

Če zgoraj vstaviš namesto številk pravih črke, dobiš začetek znane Marijine pesmi.

Kraljica maja.



Marijan, Vidrih Jože, Robas Aleš, Schaubach Ivan, Vidic Janez, Št. Vid nad Ljubljano; Potoka Svetozar, Abramič Oton, Božena Možina, Kamnik; Škantar Olga, Janez Cvetek, Bohinj; France iz Središča; Marica Arh, Tupaliče; Ahčan Cirila, Zagorje; Brezovar Štefi, Zagorje; Lednik Marija, Breznik Štefan, Mezica; Rojc Silva, Aci Urlep, Ljubljana; Tomc Marija, Vevče; Benkovič Lidvina, Kamnik; Lavrenčič Ignac, Maribor; Marijan in Matko Svolsjšak, Dob; Anton Burja, Bled; Lojzka Kapš, Potoke; Jug Zlatica, Studenci pri Mariboru; Černec Roza, Litija; Francka Dren, Videm-Dobrepolje; Stanko Zihlerl, Št. Vid nad Ljubljano; Ksenija Sadnik, Sv. Pavel pri Preboldu; Vida, Dominik in Janko Dolinar, Gorenja vas; Irma Leskovec, Stična; Mira Kostevc, Pišce pri Brežicah.

Samo delno so prav rešili: Grom Jože, Vrhnika; Marija Kokalj, Kranj; Pepca Kožuh, Škofja vas; Lozinšek Marija, Zagorje ob Savi; Košir Janez, Domžale; Evica Karlovšek, Domžale; Stanko Aljančič, Voklo.

Izžrebani so bili: Jerica Kryl, Kunstelj Lavro, Sladič Marija, Irma Leskovec.

»Vrtce« izhaja 15. dan v mesecu in stane za vse leto Din 15.—. Urejuje ga in oblaščem odgovarja Jesenovec France, profesor v Ljubljani, Vodovodna cesta št. 24. — Uprava »Vrtca« v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 2 (H. Ničman). Izdaja in tiska ga Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč).